

Onderwijs- en examenregeling

Deel 1 2020-2021

Algemene bepalingen

Instemming HR: mei 2020
Vaststelling CvB: mei 2020

Leeswijzer

Voor je ligt de Onderwijs- en examenregeling (OER) die geldt in het studiejaar 2020-2021. Conform artikel 7.13 uit de WHW is een groot aantal zaken met betrekking tot het onderwijs en de examens daarmee vastgelegd. De OER maakt deel uit van het Studentenstatuut 2020-2021. In het Studentenstatuut zijn naast de OER ook bepalingen opgenomen die de rechtsbescherming van de student regelen. De OER is alleen van toepassing op de bacheloropleidingen van HAS Hogeschool.

Indeling

De OER bestaat uit een deel 1: Algemene bepalingen en een deel 2: De opleidingsdelen voor respectievelijk Bedrijfskunde en Agribusiness (BA), Dier- en Veehouderij (DV), Food Innovation (FI), Geo Media and Design (GMD), International Food and Agribusiness (IFA), Milieukunde (MK), Management van de Leefomgeving (ML), Toegepaste Biologie (TB), Tuinbouw en Akkerbouw (TA) en Voedingsmiddelentechnologie (VM).

De algemene regels in deel 1 gelden voor alle studenten. In een opleidingsdeel (deel 2) worden specifieke aanvullingen gegeven die betrekking hebben op de opleiding in kwestie. Als er met betrekking tot een bepaald onderwerp geen bepaling in het opleidingsdeel is opgenomen, geldt automatisch de hoofdbepaling in deel 1.

Vorm

Deze regeling is in de mannelijke vorm geschreven. Daar waar het gaat over hij/hem wordt ook zij/haar bedoeld.

Waar zijn de regelingen te vinden

Deze regeling en alle daarbij behorende regelingen zijn te vinden op de website, www.hashogeschool.nl, en het intranet van HAS Hogeschool.

Inhoud

Titel 1 De onderwijs- en examenregeling (OER)

Titel 2 De opleidingen

Titel 3 Toelating en doorstroom

Titel 4 Het onderwijs

Titel 5 De toetsen

Titel 6 Beoordeling en vaststelling resultaten

Titel 7 Examens

Titel 8 Studievoortgang en studiebegeleiding

Titel 9 Bindend studieadvies

Titel 10 Intellectueel eigendom

Titel 11 Onregelmatigheden

Titel 12 Slotbepalingen

Begripsbepalingen

Afsluitend examen

Het examen waarmee een bacheloropleiding wordt afgesloten.

Aspirant student

Degene die als student wenst te worden ingeschreven bij HAS Hogeschool.

Bachelorfase

De fase in de studie na de propedeuse, in de WHW de postpropedeutische fase genoemd.

Bacheloropleiding

De opleiding die als zodanig is ingeschreven bij het Centraal register opleidingen hoger onderwijs (Croho).

Beoordelingseenheid

Een afzonderlijk beoordeeld onderdeel van een cursus.

Bodemcijfer

Resultaat van een toets dat minimaal behaald dient te worden om het tentamen waarvan de toets onderdeel uitmaakt met goed gevolg af te leggen.

Bul (voorheen getuigschrift)

Het bewijsstuk dat uitgereikt wordt wanneer de student het propedeutisch of afsluitend examen met goed gevolg heeft afgelegd.

Coach

Een docent die een student of een groep studenten persoonlijk begeleidt tijdens de opleiding en daarmee zicht houdt en feedback geeft op hun persoonlijke ontwikkeling.

College van Bestuur

Het orgaan dat is belast met het bestuur van HAS Hogeschool zoals omschreven in de WHW (instellingsbestuur).

College van Beroep voor de Examens (CBE)

Het onafhankelijke beroepsorgaan dat bevoegd is kennis te nemen van en te oordelen over beroep ingesteld tegen de beslissingen van de examencommissies en examinatoren.

Clusterdirecteur

De door het College van Bestuur aangestelde manager die leiding geeft aan een cluster.

Cursus (voorheen module)

Een cursus is een onderwijseenheid volgens art 7.13 van de WHW. De omvang van een cursus wordt uitgedrukt als een geheel aantal studiepunten en wordt afgesloten met een toets.

Diplomasupplement

Bijlage bij het bachelor getuigschrift (bul) dat ten doel heeft afgestudeerden en hun potentiële werkgevers inzicht te bieden in de kennis en vaardigheden die zijn verworven tijdens de opleiding en in de aard van de hogeschool.

Examencommissie

De commissie die, overeenkomstig artikel 7.12 WHW, in een opleiding belast is met de taken die in de WHW of in deze regeling aan de examencommissie worden toegekend. Zie ook artikel 1.2.2.

Examenprogramma (voorheen leerplan)

De opsomming van de cursussen, die studenten met een bepaalde vooropleiding dienen te volgen om de opleiding te voltooien, alsmede de volgorde waarin cursussen gevolgd dienen te worden en de ingangseisen die aan cursussen zijn gesteld.

Extraneus

Student die wel examens aflegt maar geen onderwijs geniet.

Examinator

Degene die door de examencommissie belast is met het afnemen van toetsen en het vaststellen van de uitslag daarvan.

Hogeschoolraad

Hogeschoolbrede medezeggenschapsraad zoals bedoeld in artikel 10.17 WHW.

Opleidingscommissie

De commissie die voor een opleiding of een groep van opleidingen is belast met de taken met betrekking tot de onderwijs- en examenregeling zoals omschreven in artikel 10.3c van de WHW.

Student

Degene die zich ingeschreven heeft en toegelaten is bij HAS Hogeschool.

Studentenstatuut

De regeling die als zodanig door het College van Bestuur is vastgesteld en bekendgemaakt en die onder meer de rechten en plichten van de studenten die zijn ingeschreven bij de hogeschool omvat.

Studieadvies

Advies aan de student over de voortzetting van de opleiding binnen of buiten de bachelor opleiding.

Studiepunt

De studielast van elke opleiding en elke onderwijseenheid wordt uitgedrukt in studiepunten met de eenheid EC. De studielast voor een studiejaar bedraagt 60 EC en staat gelijk aan 1680 studiebelastingsuren.

Toets

Afsluitende beoordeling van een onderwijseenheid (cursus).

WHW

De Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek.

Titel 1 - De onderwijs- en examenregeling (OER)

Artikel 1.1.1. Reikwijdte en toepassing van de regeling

1. Deze OER is vastgesteld conform artikel 7.13 WHW en is van toepassing op de opleidingen die in deze regeling zijn opgenomen (zie artikel 1.2.1.). De regeling is derhalve van toepassing op de studenten die staan ingeschreven bij de opleiding en op de personen die verzoeken om toegelaten te worden tot de opleiding. Voor extranei gelden alleen de bepalingen die betrekking hebben op de rechten die in de WHW aan hen zijn toegekend en de verplichtingen die daaruit volgen. Deze zijn uitgewerkt in het Studentenstatuut.
2. De regeling is niet van toepassing op het contractonderwijs.
3. De algemene bepalingen van deze OER zijn van toepassing voor alle studenten en uitsluitend voor het studiejaar 2020-2021. De regeling treedt in werking op 1 september 2020.
4. Indien op 1 september 2020 de OER 2020-2021 nog niet gereed is, dan is deze OER 2019-2020 nog van kracht totdat de OER 2020-2021 van kracht is geworden.
5. Voor de vaststelling van toets- en tentamenresultaten behorend bij het onderwijs dat gegeven is in voorgaande studie jaren, geldt de OER van dat studiejaar.

Artikel 1.1.2. Vaststelling van de regeling

1. De OER (deel 1 en 2) wordt jaarlijks vóór de aanvang van het studiejaar vastgesteld. conform de WHW en de regeling Hogeschoolraad en regeling opleidingscommissie.
2. Voor de opleidings specifieke bepalingen (OER deel 2) heeft de opleidingscommissie instemmingsrecht. De opleidingscommissie zendt een afschrift van deze instemming aan de hogeschoolraad.

Artikel 1.1.3. Hardheidsclausule

1. De examencommissie is bevoegd tegemoet te komen aan de student die geconfronteerd wordt met onbillijkheden van zwaarwegende aard die zich bij toepassing van deze regeling mochten voordoen. De examencommissie is ook bevoegd beslissingen te nemen in alle gevallen waarin deze regeling niet voorziet. Wanneer in bijzondere gevallen een onmiddellijke beslissing noodzakelijk is, beslist de voorzitter van de examencommissie of diens plaatsvervanger. In het laatste geval doet deze zo spoedig mogelijk mededeling aan de leden van de examencommissie.
2. Een beroep op lid 1 heeft geen opschortende werking ten aanzien van de uitvoering of toepassing van deze regeling.
3. Bij beslissingen in het kader van deze OER dient de gelijke behandeling van studenten in gelijke gevallen uitgangspunt te zijn. Waar dit om dwingende redenen niet mogelijk is, wordt dit uitdrukkelijk en met argumenten onderbouwd aan de student meegedeeld.

Titel 2 - De opleidingen

Artikel 1.2.1. De opleidingen

1. Door HAS Hogeschool worden de volgende opleidingen aangeboden:

Op de locatie in Den Bosch:

- Bedrijfskunde en Agribusiness (Crohonummer: 34866);
- Dier- en Veehouderij (Crohonummer: 34869);
- Food Innovation (Crohonummer: 34122);
- Geo Media and Design (Crohonummer: 30033);
- International Food and Agribusiness (Crohonummer: 39281);
- Milieukunde (Crohonummer: 34284);
- Management van de Leefomgeving (Crohonummer: 34859);
- Toegepaste Biologie (Crohonummer: 30009);
- Tuinbouw en Akkerbouw (Crohonummer: 34868);
- Voedingsmiddelentechnologie (Crohonummer: 34856).

Op de locatie in Venlo:

- **Bedrijfskunde en Agri-Foodbusiness (Crohonummer: 34866);**
- Toegepaste Biologie (Crohonummer: 30009);
- Food Innovation (Crohonummer: 34122);
- **Healthy Living (Crohonummer: 34122).**

2. De beroepen waartoe wordt opgeleid, de eindtermen en onderwijskwalificaties van de opleiding evenals de inrichting en opzet van de opleidingen worden beschreven in het opleidings specifieke deel (OER deel 2).

Artikel 1.2.2. De examencommissies

1. Voor iedere in artikel 1.2.1. genoemde opleiding bestaat een examencommissie. De examencommissie is op clusterniveau georganiseerd en verricht overeenkomstig artikel 7.12 WHW, werkzaamheden ten behoeve van de opleidingen binnen het cluster.
2. Het College van Bestuur stelt de examencommissies in en benoemt de leden op basis van hun deskundigheid op het terrein van de desbetreffende opleidingen in het betreffende cluster. Ten minste één lid is als docent verbonden aan de opleiding.
3. Clusterdirecteuren zijn uitgesloten van lidmaatschap van een examencommissie.
4. De leden van de examencommissie kiezen uit hun midden een voorzitter en een secretaris.
5. De taken en verantwoordelijkheden van de examencommissie zijn vastgelegd in de artikelen 7.12, 7.12b en 7.12c WHW. Dit zijn o.a. de volgende taken en verantwoordelijkheden:
  - a) verantwoordelijkheid voor de borging van de kwaliteit van toetsing;
  - b) verantwoordelijkheid voor de borging van de kwaliteit van de organisatie en de procedures rondom toetsen en examens;
  - c) verantwoordelijkheid voor de (gang van zaken rondom) toetsing van een opleiding;
  - d) het op objectieve en deskundige wijze vaststellen of een student het examen behaald heeft;
  - e) het vaststellen van alternatieve trajecten;
  - f) het oordelen over verzoeken om vrijstelling, verzoeken tot herziening, verzoeken om speciale voorzieningen en verzoeken om extra herkansing toe te kennen;
  - g) het bepalen dat een toets op een andere manier wordt afgelegd, dan bepaald in de OER;
  - h) het goedkeuren van de invulling van een buitenlandminor of een externe minor.

Titel 3 - Toelating en doorstroom

Artikel 1.3.1. Vereisten vooropleiding

1. Voor inschrijving voor de opleidingen aan HAS Hogeschool gelden de artikelen 7.24, 7.25 en 7.28 WHW. Nadere vooropleidingseisen als bedoeld in artikel 7.25 en 7.28 WHW zijn opgenomen in het opleidingsdeel.
2. Het College van Bestuur kan besluiten voor bepaalde opleidingen om studenten die zich na 1 mei hebben aangemeld alsnog onder voorwaarden toe te laten tot die opleiding, in aanvulling op artikelen 7.31a en 7.31b WHW.
3. Degene die niet voldoet aan de in lid 1 genoemde nadere vooropleidingseisen (deficiëntie), kan toch worden ingeschreven indien blijkens een onderzoek wordt voldaan aan inhoudelijk gelijkwaardige eisen. Aan de gestelde eisen moet zijn voldaan voor de aanvang van de opleiding. De opleiding is verplicht het in dit lid bedoelde onderzoek en het resultaat daarvan te archiveren.
4. Elke opleiding verplicht de aspirant student in de toelatingsprocedure als studiekeuzecheck het motivatieformulier in te vullen.
5. Een motiveringsbrief, een toelatingsgesprek (intake), dan wel deelname aan een oriëntatiedag of proefstudeerdag met betrekking tot identiteit, beroepsgeschiktheid en persoonlijke omstandigheden kan onderdeel uitmaken van de toelatingsprocedure als bedoeld als studiekeuzeactiviteiten volgens art. 7.31b WHW.

Artikel 1.3.2. Toelatingsonderzoek

1. Personen van 21 jaar of ouder die niet voldoen aan de in artikel 1.3.1 lid 1 genoemde vooropleidingseisen, kunnen overeenkomstig artikel 7.29 WHW toch worden toegelaten tot een bacheloropleiding indien zij in een toelatingsonderzoek blij hebben gegeven van geschiktheid voor het onderwijs binnen de opleiding van hun keuze en van voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het met vrucht kunnen volgen van dat onderwijs.
2. Wanneer het toelatingsonderzoek met goed gevolg is afgelegd, wordt daarvan een bewijs afgegeven door of namens het College van Bestuur.
3. Het afleggen van een toelatingsonderzoek kan al in een eerder stadium plaats hebben gehad. Voor een bezitter van een buitenlands diploma dat in eigen land toegang geeft tot een opleiding aan een instelling voor hoger onderwijs, kan het College van Bestuur afwijken van deze leeftijdsgrens.
4. De eisen waaraan moet worden voldaan ter verkrijging van een bewijs als bedoeld in lid 2, kunnen per opleiding verschillen.
5. Het in lid 2 bedoelde bewijs geeft uitsluitend toegang tot de opleiding of opleidingen waarvoor de beschikking is afgegeven.

Artikel 1.3.3. Toelating tot hoofdfase

1. De student wordt toegelaten tot de hoofdfase van de opleiding wanneer hij het propedeutisch examen van de opleiding met goed gevolg heeft afgelegd.
2. Een student die het propedeutisch examen nog niet heeft afgelegd, kan toch alvast tot de bachelorfase worden toegelaten, indien voldaan is aan de vereisten in Titel 9 van deze OER.
3. Degene die niet in het bezit is van een getuigschrift als bedoeld in lid 1, kan verzoeken conform artikel 7.30 lid 2 WHW vrijgesteld te worden van het propedeutisch examen. Daarvoor is vereist dat de betrokkene in het bezit is van een al dan niet in Nederland afgegeven diploma dat inhoudelijk ten minste gelijkwaardig is aan het in het eerste lid bedoelde getuigschrift. Dit is ter beoordeling van de clusterdirecteur. Indien dit diploma in het buitenland is afgegeven, moet de betrokkene bovendien aan de clusterdirecteur bewijzen dat hij de Nederlandse taal voldoende beheerst om met vrucht het onderwijs te kunnen volgen.

Titel 4 - Het onderwijs

Artikel 1.4.1. Opleidingsvarianten

1. De opleidingen worden uitsluitend aangeboden in voltijd.
2. In het opleidingsdeel is de inrichting en structuur van de opleiding(svarianten) beschreven.
3. De totale studielast van een bacheloropleiding bedraagt overeenkomstig artikel 7.4 lid 1 WHW 240 EC.
4. De propedeutische fase van een bacheloropleiding heeft een studielast van 60 EC en is zodanig ingericht dat er sprake is van het verkrijgen van inzicht in de inhoud van de opleiding, mede met het oog op verwijzing en selectie gedurende die fase.
5. De bachelorfase van een bacheloropleiding heeft een studielast van 180 EC.
6. De studielast van de afzonderlijke studieprogramma's van de opleidingen en van de afzonderlijke cursussen wordt, al dan niet met de mogelijkheid van vrijstellingen voor bepaalde categorieën van instromers, vermeld in het opleidingsdeel.

Artikel 1.4.2. Onderwijsinrichting

1. Een studiejaar bestaat uit 4 blokken van 10 onderwijsweken. Blok 4 bestaat uit 11 onderwijsweken.
2. Het onderwijs wordt gegeven in de vorm van een samenhangend stelsel van cursussen. De studielast van een cursus wordt uitgedrukt in EC.
3. De inhoud van het onderwijs wordt beschreven in het opleidingsdeel. Hierin kan voor gedetailleerde informatie over een cursus worden verwezen naar een cursusbeschrijving.
4. Derdejaars minors zijn multidisciplinaire cursussen bedoeld voor alle studenten van de HAS Hogeschool. Het onderwijs en de toetsing van deze minors zijn een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de clusters, het beheer van een minor ligt echter bij een cluster. Voor gedetailleerde informatie over een minor wordt verwezen naar de cursusbeschrijving, te vinden op intranet.

Titel 5 - De toetsen

Artikel 1.5.1. Toetsen

1. Iedere cursus wordt afgesloten met een toets (tentamen). Een toets kan uit één toets of uit meerdere deelttoetsen zijn samengesteld.
2. De informatie over alle toetsen die deel uitmaken van de opleiding, is opgenomen in het opleidingsdeel, dan wel in cursusbeschrijvingen. Van elke cursus is een cursusbeschrijving beschikbaar. Deze bevat onder meer informatie over de wijze waarop de cursus wordt beoordeeld, welke beoordelingseenheden binnen de cursus bestaan, het doel van de toetsing en over de wijze waarop beoordelingseenheden worden getoetst. Tevens is daarin opgenomen hoe de resultaten van de eventuele beoordelingseenheden onderling worden gewogen tot een toetsresultaat.
3. Elke cursus valt onder verantwoordelijkheid van een clusterdirecteur en wordt beheerd door een door de clusterdirecteur aan te wijzen cursuscoördinator. De cursuscoördinator is een examiner van de opleiding.
4. De examencommissie is verantwoordelijk voor de borging van de kwaliteit van de toetsen en examens.
5. Wanneer er na de start van de cursus afgeweken wordt van de onder lid 2 genoemde punten dan behoeft dat de instemming van de examencommissie.

Artikel 1.5.2. Toetsmomenten

1. Schriftelijke toetsen worden afgelegd op momenten die zodanig gekozen zijn dat de student naar redelijkheid de aangewezen voorbereidingstijd kan benutten.
2. Het moment van een toets wordt aan het begin van de cursus aan de student meegedeeld.
3. Schriftelijke toetsen en computertoetsen vinden in de regel plaats in studieweek 5 en 9 van een blok. In het opleidingsdeel kan hiervan worden afgeweken. Bij het afnemen van toetsen wordt toezicht gehouden door surveillanten, die werken conform de 'Handleiding Surveillanten'.
4. De gang van zaken rond schriftelijke toetsen is beschreven in het Reglement van Orde voor schriftelijke toetsen week 5 en 9. Dit reglement maakt deel uit van deze OER.
5. Indien de leerdoelen van een cursus ingrijpend gewijzigd worden of de leerdoelen van een cursus niet meer in het examenprogramma zijn opgenomen, heeft de student tot maximaal één jaar na afloop van de cursus in zijn oorspronkelijke vorm, recht op toetsing van de leerdoelen van de cursus in zijn oorspronkelijke vorm.

Artikel 1.5.3. Recht op herkansingen

1. Een student heeft het recht een toets in het eerstvolgende blok opnieuw af te leggen, tenzij dit in het opleidingsdeel, dan wel in de desbetreffende cursusbeschrijving, anders is bepaald. Een herkansing vindt plaats op een locatie van HAS Hogeschool.
2. Indien in de loop van blok 2 of 4 een student naast het afronden van zijn Beroepsopdracht alle onderdelen van zijn bacheloropleiding behaald heeft op één toets na, dan komt hij in aanmerking voor een extra toetskans voor dat onderdeel. Dit geldt alleen als het gebruik maken van een reguliere herkansing zou betekenen dat de studie niet voor de eerstvolgende diplomering afgerond kan worden en als aan de volgende voorwaarden is voldaan:
  - a) de toets betreft niet de Beroepsopdracht;
  - b) het betreft maximaal één toets van één cursus;
  - c) de student heeft gebruik gemaakt van de laatste twee reguliere toetsmogelijkheden;
  - d) er zijn minimaal 2 werkweken beschikbaar voor de voorbereidingen op de extra toetskans. Deze werkweken gaan in op het moment dat de toetsresultaten bekend zijn gemaakt, waaruit blijkt dat de betreffende student voldoet aan voorwaarde b en c. Indien hierdoor herkansing van schriftelijke toetsen in week 9 (blok 4) niet mogelijk is, vindt de extra toetskans plaats in week 0 van het nieuwe collegejaar (is huidig studiejaar);

e) voor andere dan schriftelijke toetsen bepaalt het cursusteam of het afnemen van de herkansing mogelijk is voorafgaand aan de diplomering.

3. Mocht een student niet voldoen aan de voorwaarden uit lid 2, dan is het mogelijk om een verzoek voor een extra toetskans in te dienen bij de examencommissie.

Artikel 1.5.4. Voorzieningen voor studenten met beperking of chronische ziekte

1. Aan studenten met een functiebeperking wordt de gelegenheid geboden de toetsen op een zoveel mogelijk aan hun individuele beperking aangepaste wijze af te leggen, doch op zo'n wijze dat de te toetsen leerdoelen op gelijkwaardige wijze worden geborgd. De student dient daartoe tijdig een schriftelijk, met redenen omkleed verzoek in bij de examencommissie, zo mogelijk voorzien van bewijsstukken (bijvoorbeeld een doktersverklaring). De examencommissie wint zo nodig deskundig advies in alvorens te beslissen. Indien gewenst wordt de student in de gelegenheid gesteld om te worden gehoord. Na ontvangst van het verzoek wordt de student duidelijkheid gegeven over de voorzieningen die getroffen kunnen worden.
2. De examencommissie kan de taken en bevoegdheden in lid 1 in de uitvoering mandateren, aan de dienst Studentzaken, toetsteam Venlo en/of Studie+. De examencommissie blijft eindverantwoordelijk.

Artikel 1.5.5. Vrijstellingen voor toetsen

1. Door de examencommissie kan, op schriftelijk verzoek van de student, vrijstelling verleend worden van het afleggen van één of meer toetsen op grond van:
  - a) een eerder met goed gevolg afgelegde toets;
  - b) een eerder met goed gevolg afgelegd examen;
  - c) buiten het hoger onderwijs opgedane kennis en/of vaardigheden waaruit blijkt dat de kandidaat reeds aan de vereisten van de toets voldaan heeft.
2. Het bewijs van kennis en/of vaardigheden zoals bedoeld in lid 1 kan geleverd worden door het overleggen van een EVC-rapport en/of door het overleggen van een gewaarmerkt diploma of certificaat van een eerder gevolgde opleiding.
3. Een beslissing over het verzoek tot vrijstelling wordt, rekening houdend met het niveau en de studielast van de cursussen waarvoor de vrijstelling gevraagd wordt, en met inachtneming van het bepaalde in Titel 11, na het indienen van het verzoek door de examencommissie genomen. De examencommissie stelt indien nodig de examinerator die de toets verzorgt in de gelegenheid een advies uit te brengen over het verzoek.
4. De vrijstelling heeft dezelfde geldigheidsduur als de toets waarvoor vrijstelling is verleend.

Titel 6 - Beoordeling en vaststelling resultaten

Artikel 1.6.1. Beoordeling van een toets

1. Voor elke toets is er een toetsmatrix waarin vermeld wordt op welke wijze de onderliggende toetsen beoordeeld worden.
2. Toetsen worden beoordeeld in de vorm van een cijfer uit de reeks 1,0 tot en met 10,0 met gebruik van één decimaal of door middel van de woorden 'voldaan' of 'niet voldaan'.
3. Voor afzonderlijke toetsen geldt een bodemcijfer van 4,0, of een beoordeling met het woord 'voldaan'. In het opleidingsdeel, dan wel in de cursusbeschrijving, kan voor specifieke toetsen een hoger bodemcijfer worden bepaald.
4. Een toetsresultaat is een geheel getal tussen 1 en 10. Als een toets bestaat uit meerdere deelttoetsen, berust het toetsresultaat op weging van alle deelttoetsresultaten, op de rekenkundige wijze afgerond naar het dichtstbijzijnde gehele getal.
5. Een toets waarvoor de examencommissie vrijstelling heeft verleend, als bedoeld in artikel 1.5.5. lid 1, wordt voor de bepaling van het toetsresultaat niet meegewogen.
6. De toets is met goed gevolg afgelegd indien daarvoor de cijferbeoordeling het resultaat 6 of hoger is verkregen of een beoordeling door middel van het woord 'voldaan', en de afzonderlijke toetsresultaten binnen de cursus gelijk zijn aan of hoger dan het bodemcijfer genoemd in lid 2.
7. Een toets waarvoor de examencommissie vrijstelling heeft verleend, als bedoeld in artikel 1.5.5. lid 1, wordt voor de bepaling van de uitslag van het examen beschouwd als met goed gevolg afgelegd.
8. De vaststelling van het toetsresultaat vindt plaats nadat alle tot het toets behorende deelttoetsen zijn afgelegd. Studiepunten voor een cursus worden toegekend op het moment dat een toets met goed gevolg is afgelegd of door compensatie is behaald.
9. De beroepsprocedure van Titel 11 is onverkort van toepassing.

Artikel 1.6.2. Beoordeling van een toets bij een herkansing

Bij herkansing van een toets geldt het laatst behaalde cijfer, ook als dit lager is dan een eerder behaald cijfer voor deze toets.

Artikel 1.6.3. Vaststelling en bekendmaking toetsuitslagen

De examinator stelt de uitslag van een toets, als bedoeld in artikel 1.5.2. lid 3, vast, en voert de beoordeling in het cijferadministratiesysteem binnen 20 werkdagen in, uiterlijk één onderwijsweek na afloop van het blok waarin de toets is afgelegd.

Artikel 1.6.4. Inzagerecht

Binnen drie onderwijsweken na afloop van de toets leggen de examinatoren die het werk beoordeeld hebben, de opgaven en het gemaakte werk ter inzage voor aan de studenten, op een door de docent duidelijk aan de studenten bekend te maken moment. Studenten hebben gedurende een periode van twintig onderwijsweken na afloop van de toets het recht om de opgaven en het gemaakte werk in te zien en eventueel om een cijfercorrectie te vragen.

Artikel 1.6.5. Bewaartermijnen toetsen

1. Gemaakte en gecorrigeerde toetsen, inclusief beoordeling, dienen door de examinator bewaard te blijven gedurende twintig onderwijsweken na vaststellen van de uitslag van de toets. Echter, een representatieve selectie van deze gemaakte en gecorrigeerde toetsen dient twee jaar te worden bewaard.
2. Afstudeerwerkstukken en stageverslagen, inclusief beoordeling, dienen gedurende zeven jaar na vaststellen van de uitslag bewaard te blijven.

Artikel 1.6.6. Geldigheidsduur resultaten

1. De resultaten die behaald zijn in het propedeutisch jaar staan vast na het behalen van het propedeutisch examen.
2. Het College van Bestuur kan de geldigheidsduur van met goed gevolg afgelegde toetsen beperken, behoudens de bevoegdheid van de examencommissie die geldigheidsduur in een individueel geval te verlengen.
3. De geldigheidsduur van een met goed gevolg afgelegde toets kan uitsluitend worden beperkt, indien de getoetste kennis of het getoetste inzicht aantoonbaar verouderd is, of indien de getoetste vaardigheden aantoonbaar verouderd zijn.

Titel 7 - Examens

Artikel 1.7.1. Inrichting van de examens

1. In de opleidingen kunnen de volgende examens worden afgelegd:
  - a. het propedeutisch examen ter afsluiting van de propedeutische fase,
  - b. het afsluitende examen van de opleiding.
2. Een student heeft het propedeutisch examen met goed gevolg afgelegd, wanneer in de propedeutische fase 60 **EC** zijn behaald, al dan niet door middel van in het opleidingsdeel toegestane compensatie.
3. Een student heeft het afsluitend examen met goed gevolg afgelegd, wanneer in totaal 240 **EC** zijn behaald, al dan niet door middel van in het opleidingsdeel toegestane compensatie.
4. De afstudeerdatum wordt bepaald op de laatste dag van de maand waarin de examencommissie heeft vastgesteld dat een student het afsluitend examen met goed gevolg heeft afgelegd.
5. De afstudeerdatum voor het propedeutische examen wordt bepaald op de laatste dag van februari, mei, augustus of november.

Artikel 1.7.2. Bul

1. Het College van Bestuur stelt het model van de **bul** en de bijlagen vast met inachtneming van artikel 7.11 WHW. In ieder geval wordt in de **bul** vermeld:
  - a. De naam van de opleiding en de instelling, zoals vermeld in het Croho-register;
  - b. Welke onderwijseenheden het examen omvatte;
  - c. In voorkomende gevallen welke minor is behaald;
  - d. In voorkomende gevallen welke bevoegdheid daaraan is verbonden;
  - e. Welke graad door het College van Bestuur is verleend;
  - f. Op welk tijdstip de opleiding het laatst is geaccrediteerd.
2. In de bijlage bij de **bul** (cijferlijst) worden de onderwijseenheden van het examen en de behaalde minor benoemd, waarbij tevens per onderwijseenheid de omvang in **EC** en de behaalde beoordeling wordt vermeld.
3. Aan de **bul** voor het examen van de opleiding wordt een supplement gevoegd dat tot doel heeft inzicht te bieden in de aard en inhoud van de afgeronde opleiding, mede met het oog op internationale herkenbaarheid van opleidingen. Het supplement bevat in ieder geval:
  - a. De naam van de opleiding en de instelling die de opleiding verzorgt;
  - b. Een beschrijving van de inhoud van de opleiding, van de hogeschool en van het onderwijssysteem in Nederland;
  - c. De studielast van de opleiding.Het supplement wordt opgesteld in het Engels.

Artikel 1.7.3. Afstuderen cum laude

Het afsluitend examen kan cum laude worden afgesloten indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- a) Het gewogen gemiddelde van alle afgeronde toetsresultaten bedraagt een 8 of hoger; vrijstellingen en toetsresultaten als Voldaan worden in dit gemiddelde niet meegewogen;
- b) Het afstudeerwerkstuk moet zijn beloond met tenminste een 8;
- c) Alle toetsresultaten zijn beloond met tenminste een 7;
- d) De studie is afgerond met maximaal één jaar vertraging ten opzichte van de nominale studieduur;
- e) Maximaal 60 **EC** is verkregen door vrijstellingen en toetsresultaten als Voldaan.

Titel 8 - Studievoortgang en studiebegeleiding

Artikel 1.8.1. Studievoortgang

De dienst Studentzaken draagt zorg voor een zodanige registratie van de studieresultaten, dat aan elke student een overzicht verschaft kan worden van de door hem behaalde resultaten in relatie tot de OER.

Artikel 1.8.2. Studiebegeleiding

1. De clusterdirecteur draagt zorg voor de introductie en de studiebegeleiding van de studenten die voor de opleiding zijn ingeschreven, mede ten behoeve van hun oriëntatie op mogelijke studiewegen in en buiten de opleidingen.
2. De studiebegeleiding vindt plaats op de wijze zoals in het opleidingsdeel is beschreven.
3. Wanneer de student, na overleg met zijn coach, meent dat hij aanzienlijke vertraging heeft opgelopen, wordt gezamenlijk met de studieadviseur een examenprogramma opgesteld. De studieadviseur begeleidt de student bij het uitvoeren van het examenprogramma.
4. In het opleidingsdeel kan worden afgeweken van de regeling onder lid 3.

Titel 9 - Bindend studieadvies

Artikel 1.9.1. Studieadvies propedeuse

1. Aan elke student wordt uiterlijk aan het einde van diens eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase van de opleiding door de clusterdirecteur namens het College van Bestuur een bindend studieadvies als bedoeld in art. 7.8b WHW uitgebracht over de voortzetting van zijn studie binnen de opleiding. Het College van Bestuur kan aan het bindend studieadvies een afwijzing verbinden, inhoudende dat de student niet meer voor dezelfde opleiding als student of extraneus kan worden ingeschreven.
2. Het advies als bedoeld in lid 1 kan de volgende vormen hebben:
  - a) een positief advies tot voortzetting van de studie;
  - b) een bindend afwijzend studieadvies, als bedoeld in 1.9.2.;
  - c) een uitstel van het studieadvies, als bedoeld in artikel 1.9.4.; dit wordt slechts dan gegeven wanneer sprake is van bijzondere persoonlijke omstandigheden.
3. Het advies als bedoeld in lid 1 bevat in ieder geval:
  - a) de gronden waarop de afwijzing is gebaseerd;
  - b) de mogelijkheden van beroep voor de student.
4. Voorafgaand aan het studieadvies als bedoeld in lid 1 wordt na afloop van blok 2 een voorlopig studieadvies uitgebracht. Dit voorlopige advies is gebaseerd op de studiestatistiek in blok 1 en blok 2. Dit voorlopig studieadvies is, bij onvoldoende studievoortgang, bedoeld als een waarschuwing. Voor het voorlopig studieadvies geldt een tussentijdse norm van 20 **EC**.

Artikel 1.9.2. Voorwaarden voor bindend afwijzend studieadvies

1. Het studieadvies in de propedeutische fase kan een bindend afwijzend karakter hebben. Tot het uitbrengen van een bindend afwijzend studieadvies wordt uitsluitend overgegaan wanneer de student aan het einde van het eerste jaar minder dan 40 **EC** heeft behaald.
2. In geval van bijzondere persoonlijke omstandigheden kan van de bepalingen in lid 1 worden afgeweken.
3. Een bindend afwijzend studieadvies in het eerste jaar wordt niet uitgebracht wanneer de student geen schriftelijk voorlopig studieadvies heeft ontvangen.

Artikel 1.9.3. Gevolgen bindend afwijzend studieadvies

Van de student die op grond van artikel 1.9.2. een bindend afwijzend studieadvies heeft ontvangen, wordt de inschrijving voor de desbetreffende opleiding beëindigd. De student kan niet opnieuw voor die opleiding worden ingeschreven, tenzij:

- a) de clustersdirecteur aan de afwijzing een termijn heeft verbonden en deze termijn verstreken is, of
- b) de betrokkene op een later tijdstip verzoekt om te worden ingeschreven voor de desbetreffende opleiding en daarbij ten genoegen van de clusterdirecteur aannemelijk maakt dat hij alsnog de opleiding met goed gevolg zal kunnen afronden. Het verzoek daartoe wordt schriftelijk gedaan en gericht aan de clusterdirecteur, die het verzoek beoordeelt waarna een intakegesprek met de betrokkenen zal plaatsvinden. Het besluit van de clusterdirecteur wordt aan de (aspirant-)student schriftelijk meegedeeld.

Artikel 1.9.4. Bijzondere persoonlijke omstandigheden

1. De clusterdirecteur neemt, na hierover advies te hebben ingewonnen bij de coach en de studieadviseur, bij het uitbrengen van het studieadvies, de volgende bijzondere persoonlijke omstandigheden van de desbetreffende student in acht:

- a. langdurige ziekte;
- b. lichamelijke, zintuiglijke of andere functiestoornis;
- c. zwangerschap;

- d. bijzondere omstandigheden van degene met wie de aanvrager gehuwd of samenwonend is;
  - e. activiteiten in het kader van het bestuur en de organisatie van de instelling, zoals het lidmaatschap van de hogeschoolraad of opleidingscommissie, tenzij voor deze activiteiten studiepunten worden toegekend;
  - f. het lidmaatschap van het bestuur van een studentenvereniging van enige omvang en met volledige rechtsbevoegdheid, dan wel van een vergelijkbare organisatie die activiteiten ontplooit ter behartiging van het algemeen maatschappelijk belang. Een dergelijk lidmaatschap dient voor wat betreft de datum van aanvang, de naam en de aard van vereniging of organisatie bij de opleidingsdirecteur bekend te zijn;
  - g. een zodanige inrichting van de opleiding, dat de student redelijkerwijs niet in staat is geweest aan de studievoortgangsnorm te voldoen;
  - h. andere situaties waarin de student door overmacht niet heeft kunnen deelnemen aan tentamens dan wel het onderwijs dat daaraan ten grondslag ligt, dit ter beoordeling door de opleidingsdirecteur;
  - i. als student onder de regeling topsport valt
2. Wanneer sprake is van een bijzondere omstandigheid als bedoeld in lid 1, kan het voornemen tot het uitreiken van een bindend afwijzend studieadvies worden uitgesteld.
  3. Indien een persoonlijke omstandigheid als bedoeld in lid 1 zich voordoet, maakt de student daarvan zo spoedig mogelijk een schriftelijke melding bij de coach. Een student die dit verzuimt, kan zich later bij het ontvangen van een bindend afwijzend studieadvies niet meer beroepen op deze persoonlijke omstandigheden.

Artikel 1.9.5. Procedure voorlopig studieadvies

1. Uiterlijk binnen twee weken na bekendmaking van de resultaten van de eerste twee blokken van het eerste jaar wordt door de clusterdirecteur een voorlopig advies uitgebracht.
2. Tegen een voorlopig advies als bedoeld in lid 1 staat geen beroep open.

Artikel 1.9.6. Procedure bindend studieadvies

1. Een positief of uitgesteld studieadvies als bedoeld in artikel 1.9.1. lid 2a of 2c wordt uitgebracht door de clusterdirecteur, namens het College van Bestuur.
2. Een bindend afwijzend studieadvies als bedoeld in artikel 1.9.1. lid 2b wordt uitgebracht door de clusterdirecteur, namens het College van Bestuur.
3. De clusterdirecteur stelt de student in de gelegenheid te worden gehoord, alvorens tot afwijzing over te gaan.

Titel 10 – Intellectueel eigendom

Artikel 1.10 Intellectueel eigendom

1. Alles wat ontwikkeld is door een student in kader van zijn opleiding wordt intellectueel eigendom van de student als is voldaan aan de volgende voorwaarden:
  - a) Bij de ontwikkeling is geen bedrijf of maatschappelijke organisatie betrokken. Het idee/de ontwikkeling is volledig vanuit de student tot stand gekomen;
  - b) Bij groepsopdrachten wordt het intellectueel eigendom gedeeld met alle betrokken studenten.
  - c) HAS Hogeschool mag voor publicatiedoeleinden gebruik maken van de vinding/ontwikkeling. Mocht de student het intellectueel eigendom willen beschermen, dan zal HAS Hogeschool pas gebruik maken van het recht van publicatie nadat de procedure voor het beschermen van het intellectueel eigendom is afgerond. De student dient zijn intentie om het intellectueel eigendom te beschermen kenbaar te maken bij de HAS.

Titel 11 - Onregelmatigheden

Artikel 1.11.1. Definitie onregelmatigheden

1. Onder onregelmatigheden worden onder meer, maar niet uitputtend, verstaan:
  - a. geheel of gedeeltelijk overnemen van teksten of formuleringen van andere auteurs zonder dit duidelijk aan te geven;
  - b. spieken of duidelijk gelegenheid bieden tot spieken tijdens een toets;
  - c. door anderen laten maken van (delen van) een studieopdracht;
  - d. alle verbale en non-verbale communicatie tussen studenten onderling tijdens de toets;
  - e. fingeren van onderzoeksresultaten of enquête- c.q. interviewantwoorden;
  - f. het gebruik van materialen, anders dan in het Reglement van Orde schriftelijke toetsen week 5 en 9 genoemd, tenzij vermeld op de toetsformulieren;
  - g. het meenemen van toetsopgaven, kladpapier en overige verstrekte materialen buiten de toetsruimte.
2. Als een beoordeling niet wordt gebaseerd op een schriftelijke of mondelinge toets maar bijvoorbeeld op een onderwijsproduct (bijv. verslag, werkstuk, presentatie, literatuuronderzoek met gebruik van diverse bronnen) is eveneens sprake van een onregelmatigheid als het studentengedrag de onderliggende bedoelingen frustreert. Dit geldt ook als de student werk van een ander voor eigen werk laat doorgaan (plagiaat).

Artikel 1.11.2. Sancties

1. Indien wordt vermoed dat een student zich schuldig maakt aan een onregelmatigheid stelt de surveillant of examiner hiervan een rapport op en doet dit zo snel mogelijk na de constatering toekomen aan de examencommissie.
2. Na het vermoeden wordt door de surveillant of examiner een gele kaart uitgedeeld aan de student. Niettemin wordt de student in de gelegenheid gesteld de desbetreffende schriftelijke toets op het desbetreffende moment af te ronden.
3. De surveillant of examiner rapporteert direct na de toets aan de voorzitter van de examencommissie of diens vervanger. Alvorens een beslissing te nemen hoort de examencommissie zowel de surveillant of examiner als de student.
4. De examinatoren en de examencommissie zijn bevoegd ingeleverde werkstukken te controleren op plagiaat en kunnen daarbij gebruik maken van detectieprogramma's voor plagiaat.
5. Indien een student zich daadwerkelijk schuldig heeft gemaakt aan een onregelmatigheid ten aanzien van het afleggen van een toets, kunnen door de examencommissie, al naar gelang de ernst en eventuele herhaling van de onregelmatigheid, de volgende sancties worden opgelegd:
  - a. De examencommissie kan met inachtneming van de beginselen van rechtsgelijkheid en proportionaliteit, de toets of de cursus waarop de fraude betrekking heeft, ongeldig verklaren en bovendien de student uitsluiten van het eerstvolgende desbetreffende toets.
  - b. In geval van recidive of een ernstige vorm van fraude kan de examencommissie de student uitsluiten van deelname aan een of meer aan te wijzen toetsen of examens aan HAS Hogeschool voor maximaal een jaar.
6. Wordt een zeer ernstige vorm van fraude vastgesteld, dan kan de examencommissie aan het College van Bestuur voorstellen de inschrijving van de student definitief te beëindigen. De leden 1 tot en met 5 gelden ook indien een onregelmatigheid pas na afloop van de toets wordt ontdekt.
7. De examencommissie stelt de student altijd in de gelegenheid voor een hoorgesprek.
8. De voorzitter van de examencommissie deelt de beslissing zo snel mogelijk mee aan de student, zo mogelijk ook mondeling en in ieder geval schriftelijk, onder vermelding van de gronden en de beroepsmogelijkheden.

Titel 12 - Slotbepalingen

Artikel 1.12.1. Indienen van verzoek bij de examencommissie

1. Een verzoek om af te wijken van de bepalingen in deze OER kan worden ingediend bij de examencommissie.
2. Een verzoekschrift wordt door de student schriftelijk of per e-mail ingediend bij de secretaris van de examencommissie. Wanneer de examencommissie het nodig acht, stuurt de secretaris een kopie van het verzoekschrift aan de clusterdirecteur ter kennisname.
3. De student die het verzoekschrift heeft ingediend, wordt indien nodig, schriftelijk dan wel mondeling, gehoord door de examencommissie. Tevens worden alle personen schriftelijk dan wel mondeling, gehoord die naar het oordeel van de examencommissie relevante informatie kunnen verstrekken over het ingediende verzoek.
4. Op grond van de ingewonnen informatie doet de examencommissie uitspraak binnen 6 onderwijsweken na indiening van het verzoekschrift. Indien noodzakelijk kan de examencommissie deze termijn met ten hoogste 6 onderwijsweken verlengen; in dat geval ontvangt de student hiervan schriftelijk en gemotiveerd bericht.
5. Voor ieder besluit van de examencommissie geldt, dat er een zorgvuldige voorbereiding en een deugdelijke afweging van belangen moet hebben plaatsgevonden.
6. De student wordt door de examencommissie schriftelijk op de hoogte gesteld van het besluit, onder vermelding van de gronden en de beroepsmogelijkheid.

Artikel 1.12.2. Beroep bij het College van Beroep voor de Examens

1. Er kan beroep ingesteld worden bij het College van Beroep voor de Examens tegen besluiten van de examencommissie, examinatoren en opleidingsdirecteuren.
2. Verzoeken kunnen worden ingediend over o.a. de volgende onderwerpen: afstuderen, bindend studieadvies, beoordeling van een toets, extra herkansing, straf wegens fraude, geldigheidsduur studieresultaten, het volgen van een studieonderdeel (onderwijseenheid), het volgen van een minor, het volgen van een stage, voorzieningen i.v.m. een functiebeperking, vrijstelling, weigering om te beslissen.
3. Het beroepschrift moet schriftelijk worden ingediend, binnen uiterlijk zes weken na de dag waarop het besluit is bekend gemaakt.
4. Voor de verdere procedure verwijzen we naar de Regeling College van Beroep voor de Examens.